

ЛОВОМИЕ...

ТЕМИ

- Пътуването и младите
- Радичков – семинар
- Посланици от разстояние

ИНТЕРВЮТА

- Г-жа Десислава Петрова
- Г-жа Мария Николова

ПИСАНИЯ

- Литературна страничка
- Есета

*„Човек се отличава от животните само по едно:
постоянно трябва да употребява усилие.
Така се е формирала човешката история.
Така се е формирала човешката същност:
в рамките на усилието.
Затова никога не изпадай в отчаяние.
това е твоята съдба.“
(„Усилия“ Ал. Геров)*

ПАНДЕМИЯ. УЧИЛИЩЕ. ТВОРЧЕСТВО.

Вече повече от година сме в странна и необичайна ситуация. Поради заразата от Covid19 учители и ученици се срещаме през екрана на различни устройства и разнообразни платформи. Преди все негодувахме, че не е достатъчно съвременна нашата образователна система и когато стана дигитална почнахме друг плач – да се върне старата форма... Няма угодия! Нито ние, нито нашите възпитаници сме търсили съзнателно ОЕСР (Обучение в електронна среда от разстояние), но тази новост се оказва някакъв изход от тежките времена, в които продължаваме да живеем. За съжаление не погледнахме философски на това изпитание. Веднага се изтъкнаха негативите: децата (учениците) прекарват много часове пред монитори, екрани, стоят затворени, изолирани са и т.н. У обществото ни се оформи отрицателно отношение към учителите и училищната институция като цяло. Не че не усещаме пренебрежението и преди: „мани ги тия даскали”, ала сега то обиди. Училището е умален модел на обществото, от което сме част. Възпитани и невъзпитани, умни и не особено способни, мързеливи и трудолюбиви, съвестни, отговорни и безотговорни. Както казва великият Джордж Дюи: „училището е самият живот, а не подготовка за него”. На всички ни е трудно. Вместо обаче това препятствие да ни обедини в обща борба за по-добро, по-разумно и по-отговорно живеене, то се оказва илюстрация на крайната поляризация и разслоеност. Получихме резултат плачевен: всеки срещу всеки. Родители срещу учители, учители срещу лекари, лекари срещу ресторантьори (да получихме неологизъм и не един!) и т.н. Общество срещу институция. Институции

срещу общество. Тъжно...много тъжно! 2020-та неусетно се сля с 2021-ва. За жалост разединението на българското общество е още по-ясно. Ще бъда упрекат в политически коментар, ала ще припомня изконното значение на словоформата: обществено. Политическо означава обществено. Понятието ни е завещано от Аристотел. Иде от старата гръцка дума „полис” и събира смислово идеите за град, държава, управление. Най-висшата политика е ученето. Благодарение на него ние ставаме граждани, държавници. Благодарение на него се цивилизоваме – да припомним ли Петкан и неговия „ментор” Робинзон? Съвсем наскоро бе преведена и втората част на нашенски този не детски просвещенски роман. Всяка добре развита държава (било на запад или на изток) има силна образователна система, почита и уважава работещите в нея. Нали знаем на кого се кланя японският император, а?

Ученици, родители и учители сме от една и съща система. Играчи сме в един отбор. Ала всяка игра (модерното образование се стреми към екипна, отборна работа; самото учене се стреми към игрови модел, а не към остарелия и неефективен метод на зубърско-папагалското преповтаряне), та всяка игра си има правила. Учителят ги съставя. Учителят е треньорът. Всички други са част от отбора. Защото когато напуснат училищния двор нашите ученици цял живот ще трябва да се учат, да играят живота си, да се борят за по-висока степен на образованост, за създаване на семейство, за лична свобода, за парчето „хлеб”, както е рекъл един класик-реалист и за дишането с пълни гърди. Дишането и писането са

присъщи за лирическият свят на споменатия поет. Ала свободното дишане се превърна в метафора, в смисъл на живеенето ни днес. Или поне през последната година. По-бавното живеене. Забавянето на мига. Цененето на всеки миг, който ни е даден, трябва да бъде наситен със смисъл и с мисъл, с радост и щастие, че го имаме, да работим, колкото можем именно в мига. Да живеем в мига. Защото не знаем какъв ще е идещият. Защото ние сме хора. Всички ние сме хора. Крехки. Уязвими. Не сме вечни, не сме супермени (или супергъръли), тленни, временни. И даденото ни време трябва да наситим със себе си, със своите таланти, със своите способности. Разтеглянето на мига. Пълноценното живеене в този миг. Ето това е важното. Това е урокът ни, който ни преподава Пандемията. И Надеждата, Вярата, че „животът ще дойде по-хубав от песен“ и ще прилича на пролетен ден. Не само Вапцаров е мислил така. Това е философията и на Димчо Дебелянов, на Пенчо Славейков, на Александър Геров. На немските натурфилософи – Новалис, Шлегел, Шопенхауер... По-бавното темпо изисква и повече размисъл, повече съзерцателност, повече концентрация. Днес ние бързо се разсейваме, мъчно се съсредоточаваме в каквото и да е било. Всичко е трескаво и задъхано, а трябва да

се поспрем, да се поогледаме, да се разпознаем, да поговорим и да се до-чуем себе си сами, по между си. И да си спомним, че сме част от система, част от свят, който искаме да е хармоничен. Самите ние трябва да се настроим, разстроили сме се, поразгледали сме се, да подирим и намерим хармонията, баланса, реда. Човекът винаги се е стремил към ред, към космос, макар да иде от хаоса. Нека се отдалечим от бъркотията, нека намерим топлото, близкото, нашето и да го предадем нататък. Разбира се, спазвайки противоепидемичните мерки – физическа дистанцираност, ала душевна сърдечност, съпричастност и съчувствие с и към Другия, Другите. Защото любовта и учението са отговорност. Трите се събират и става чудото на образованието. Това е пътят към единение. Към мига. Към самия живот.

Бъдете здрави и добра среща с новия ни брой!

☺ Петър Михайлов – учител по БЕЛ

*Всичко друго в нас си е.
Можем всеки ден
много-много щастие
да си създадем.*

(„Порив“ Ал. Геров)

Безспорно появата на пандемията беше едно от най-неочакваните неща, които ни се случиха и коренно промениха ритъма на ежедневието ни.

От деца до възрастни всички бяхме принудени да се справяме със ситуация, в която никога не сме били и от която не знаем какво да очакваме. За нас, учениците, промяната, която пандемията наложи, беше и все още продължава да бъде много значителна.

Казват, че всичко има положителни и отрицателни черти, но разглеждайки ученето на устройство сякаш минусите вземат надмощие. Започването на онлайн обучението не беше изненадващо, но преобърна училищния ни живот на сто и осемдесет градуса. Все пак не можем да отречем и удобствата, които предоставя. Например това, че сме в комфорта на собствения си дом и не е необходимо да се приготвяме за училище. Няма го напрежението да се приготвяме заедно с родителите си или че закъснението на градския транспорт може да доведе до нашето такова. Прогнозата за времето също не е от решаващо значение при положение, че сме в домашни условия. Това е с особена значимост за учениците, които живеят далеч от учебното заведение и им отнема повече време да стигнат до него. Друго предимство е краткотрайността на часовете и шанса да се отдадем на себе си и интересите си. Така описано онлайн обучението звучи сладко, но монетата има две страни.

Присъствените занятия са в пъти по-ползотворни и дават възможност да усвоим материала по-лесно и да задаваме въпроси, на които да получим адекватен и обстоен отговор. Имаме връзката учител-ученик и не трябва да гадаем дали от другата страна на монитора ни слушат. Важно нещо е и мотивацията да учим и да изкарваме заслужено високи оценки, тъй като е малко вероятно да препишем докато преподавателят е пред нас. Основен проблем е неосъществяването на дадени предмети, ако не са присъствено. Да речем физическото възпитание и спорт, което е полезно и наложително за хора на нашата възраст. Както всички знаем, движението като цяло беше понижено от старта на пандемията.

Мнението е субективно, но във всяко отношение тези доводи са валидни. Ние сме социални същества и имаме нужда да сме сред такива като нас, дори и обстановката да го прави трудно. Ходенето на училище ни предоставя тази потребност и ние трябва да направим всичко възможно да я съхраним.

Анна Милева – 10. Е.

Пандемията настъпи неочаквано и изведнъж. Тя промени, както хората, така и дейностите, с които се занимават. Почти всички вече работят от вкъщи и не излизат.

Училището също се промени. За първи път в България, учениците започнаха да учат в електронна среда. Това предизвика известен хаос в образователната система, както за учениците, така и за учителите. Никои не беше наясно как да се справи с онлайн обучението, но с течение на времето се приспособихме.

Електронната среда има плюсове и минуси. Някои деца живеят далече от училището и неприсъственото обучение им спестява доста от времето. Друг плюс е, че не излизат от тях и вероятността да се разпространи заразата е по-малка. Минусите, обаче, са повече от плюсовете. Когато си вкъщи, не може да се концентрираш толкова добре, както когато си в клас. Все още има нещо, което ти пречи. През присъственото обучение се концентрираш и слушаш учителя. Наблюдаваш го и се опитваш да запомниш всичко, което е казал. Но когато си вкъщи можеш да ставаш и да се разхождаш. Ако останалата част от семейството работи по същия начин, това допълнително те разсейва. Друг минус при онлайн средата е преписването. Всеки ученик се изкушава да погледне отговорите. За това всички оценки малко или много са нереални и незаслужени. Също така всички тези технологии- планшети, смартфони, лаптопи ни влияят много зле. Прекаленото стоене на тях води до болка в очите и главата. Затова, когато не учим, трябва да намираме начини да се развличаме, а не да стоим допълнително на компютрите. Вместо това можем да излезем на чист въздух. Най-важният недостатък е губенето на социални контакти. Когато си в училище, ти се срещаш със своите приятели и комуникираш с различни хора. Обменят информация, забавлявате се, споделяте си. През онлайн обучението също можеш да говориш с приятелите си, но няма да е както на живо. Няма нищо по-хубаво от живия контакт.

Пандемията от коронавируса промени изцяло живота на всички ни. Научихме се на повече дисциплина и се приспособихме към непознати за нас неща, като носенето на маски и работа от вкъщи. Училището е много важен етап от живота на всеки човек и за това трябва да го изживеее пълноценно, но и да се съобразява със ситуацията, в която е.

Ивена Димитрова – 10. Е.

През последните две години целият свят изпита затруднения при извършването на ежедневни задължения, като ходене на работа и училище, заради пандемията от Covid-19. След първоначалния шок и страх, постепенно опитваме да се върнем към нормалния си ритъм на живот, но ще успеем ли и как това ще повлияе на образованието?

В условия на криза и паника, решението за образованието в разрастващата се пандемия беше да се затворят училищата и да се премине към обучение от вкъщи, чрез онлайн платформи. Учителите успяха да преместят учебния си план в „мрежата“ и заедно с учениците започнаха дигитален начин на работа. Бързата реакция и преминаване към обучение от разстояние доказаха, че при добра организация може да се усвоява материал дистанционно, без пряк контакт между учител и ученик, успешно почти колкото при комуникация на живо. Така се откри и нов метод за преминаване през грипни епидемии, които по принцип протичат без учебни занятия.

Онлайн обучението носи много ползи във време на пандемия. Намалява риска от пренасяне на заразата и разрастване на извънредното положени. Спестяват се времето при пътуване,

радходи за транспорт и храна. Часовете се осъществяват в домашна обстановка, което носи спокойствие на учениците. Налице обаче са и множество проблеми, като нереално завишаване на успеха в следствие на масовото преписване и недостатъчно доброто асимилиране на информация, което води до занижаване на качеството на знанията. Пропускането и закъсняването за час също са фактор.

В заключение можем да кажем, че електронното обучение е много добър метод за краткосрочен период от време, но в дългосрочен план предимствата на присъственото преподаване взимат сериозно надмощие.

Теодора Вербовска – 10. Е.

Пандемия и училище – какви чувства буди това в мен ...? Дали виждам пандемията в училището като една стая с един лаптоп, защото не мога да отида присъствено, или празен апартамент, от който не мога да изляза, защото е забранено. Дали я усещам като мъка, че не мога да видя най-близките ми хора, приятелите ми, да отида на кино, на море или просто на нормална почивка със семейството ми. Или по-скоро я възприемам като един урок, от който станах по-силна, по-самостоятелна и по-отговорна.

Друго нещо, на което ме научи пандемията, е да ценя дори най-елементарните неща, които преди приемах за даденост, а сега ми липсват. Ходенето на фитнес, семейните вечери у баба или просто един сладолед с приятели в парка. Пандемията учи много, но и отнема толкова. Затова съм раздвоена в оценката си за нея. Каква ме прави тя? Дали по-силен или по-уплашен човек. Може би и двете.

Ния Димитрова – 10. Е.

С глобалното разпространение на вируса Covid-19 през последните вече почти две години и обявяването на епидемиологична обстановка животът на всички ни се е променил драстично.

Наложи се да носим маски, когато излизаме на обществени места, което не беше много често, защото всичко беше затворено, включително и училищата. На хиляди ученици им се наложи да минат в електронна форма на обучение.

Онлайн училището има своите плюсове. Като например, че можеш да прекарваш часовете си от където и да си, не е нужно да се возиш в претъпканите автобуси, да чакаш в задръствания,

да носиш на гръб цял ден тежката раница или да се чудиш от къде да си вземеш храна в краткото междучасие.

Минусите обаче се оказаха повече и доста по – сериозни. Много от учениците, които живеят в селата или идват от семейства в неблагоприятно финансово положение нямаха достъп до интернет, следователно и до образование. Тези деца сериозно изостанаха с учебния материал. Учениците, които продължиха да „посещават“ часовете онлайн обаче също нямаха много напредък. Връзка с интернета не винаги има, а дори и да е налична прекарваш цял ден затворен в една и съща стая, втренчен в екрана. Това много бързо омръзва и почваш лесно да се разсейваш и да губиш интерес от часовете. Учебният материал остава не добре усвоен, а тестовете стават все по – трудни и за все по – малко време. И така с времето започват да се губят не само знанията на учениците, но и социалните им умения.

Децата в начален курс са едно от най – засегнатите. Те нямат фундаментални социални и организационни умения и дисциплина в часовете, а от тях се очаква да седят кротко цял ден на едно място.

Най – големите ученици също не останаха незасегнати. Когато е трябвало да станат по – самостоятелни, те са били принудени по цял ден да седят вкъщи с родителите си. Сега, когато се очаква да са млади възрастни, повечето ментално са останали деца.

Виждайки многото негативни изходи от ситуацията и заобикалящите я фактори, смятам че всички трябва да си извадим поука от ситуацията и да се борим с разпространението на Covid-19, за да може не само да водим пълноценен начин на живот възможно най – скоро, но и училищата да могат да изкарват качествени хора. Хора, които са пълноценни граждани на обществото и ще могат да подобрят общото положение на страната, а не да се превръщат в товар и да я дърпат още по – надолу.

Аделина Петкова – 10. Е.

СЪВРЕМЕННИТЕ БУДИТЕЛИ

По случай деня на народните будители решихме да Ви запознаем с учители, които преподават по иновативни начини и имат напредничаво мислене. В този брой ще ви представим госпожа Десислава Петрова – учител по български език, нейната методика да преподава литература с музика и част от многото ѝ колоритни истории за това как хубавите неща стават случайно, както и госпожа Мария Николова – преподавател по испански език, това как съчетава предмета с музиката и някои от многото ѝ хобита.

ГОСПОЖА МАРИЯ НИКОЛОВА

Откога работите в нашето училище?

От около 9 години.

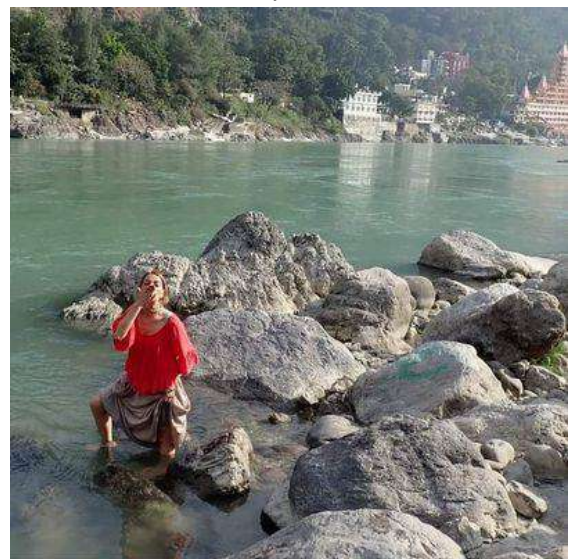
Винаги ли сте искали да бъдете учител или първо сте се насочили към друга професия?

Не съм се насочвала към никоя професия конкретно, защото когато бях студентка бях заета да родя два пъти за една година и след това ми беше трудно със започването на работа с две малки деца. Всъщност започнах да работя в училище по принуда, въпреки че ужасно много ми хареса педагогическата практика и си мислех, че ще имам повече свободно време, което се оказа абсолютно невярно, но пък открих нещото за което съм родена.

Знаем, че много обичате да пътувате, дори сте живяли в Испания. Коя е дестинацията, която Ви е направила най-силно впечатление?

Да, живяла съм в Испания от 5 до 8 клас, след това съм се връщала може би 4 пъти,

но не мога да кажа коя е дестинацията, която най-много ми е повлияла, защото смятам, че всички места, през които минаваме оставят отпечатък в нас и ни променят по някакъв начин. Всеки път, когато съм била в Испания, виждам различна част от нея и си тръгвам с нови усещания, но със сигурност нещото, което е било най-различно от това, на което съм свикнала, беше пътуването ми до Индия.

- На екскурзия или по работа бяхте там?

Екскурзия, но си я бяхме организирали ние, бяхме си резервирали нощувките, придвижвахме се с всички влакове между градовете, много места обиколихме и видяхме Индия такава, каквата е. С многото хора, с многото цветове, с хората, които живеят по покривите на къщите, защото те са толкова нагъсто, че нямат дворове, няма място и жилищата са с плоски покриви, върху които тече цялото ежедневие – мият си зъбите, готвят, перат, простират, къпят се, всичко се случва там. И за учудване на повечето ми приятели много искам да се върна там!

Вие сте човек с много и различни интереси и един от тях е фотографията, как започнахте да се занимавате с нея и какво Ви донесе тя?

Не помня как съм се запалила, защото както се казва - откакто се помня все снимам. Харесва ми да изразявам себе си по този начин, харесва ми да виждам картини там, където другите хора не поглеждат, като например в локвите или в отраженията във водата. Един проект, за който си мечтая е да комбинирам мои снимки с мои думи.

Снимка: госпожа Мария Николова

Как успяхте да свържете испанския език с музиката?

Аз много обичам музиката и винаги, когато слушам някакви парчета, си мисля с какво изучавано в училище могат да бъдат свързани. Истината е, че ми остава по-

малко време за песни, отколкото бих искала, но се старая в междучасията или в началото на часа да си пускаме музика и да слушаме. Например има една песен, която се казва „Анцуг“ и всъщност това, че става дума за любов е много интересно, защото от заглавието никога не би предположил, че се пее за такова нещо. Нея съм използвала за часовете, в които учим дрехите, защото там цялата любовна история е описана с неговите и нейните дрехи.

Какви други нестандартни методи прилагате в работата си?

Някои, които са строго свързани с работата ми - връщам контролни с оценка 0.69 и лев и двацет, с идеята, че както те, така и 2.99 са все двойки в дневника, само че между 0.69 до 2.99 има повече от 2 единици, тоест ти си белязал прогрес през това време, нищо че стоят само двойки. Прословутите ми 5-минутки във връзка с ученето, а иначе мисля, че с отношенията си с класовете, с това че продължавам да работя с любов. Всъщност мисля, че ако един учител си загуби любовта към преподаването и учениците, просто трябва да си потърси друга работа.

Какво според Вас липсва на децата в днешно време ?

На децата им липсва свободно време за мозъка, защото само един мозък, който не е ангажиран с нищо, може да измисля неща. С това, че непрекъснато сте на устройства дали за да си пишете с някого, да четете или да търсите информация, всъщност мозъкът ви няма покой и когато е натоварен и непрекъснато ангажиран с един поток от информация, който няма време да обработи, това му нанася щети и затова има проблеми с концентрацията, с причинно-следствените връзки, много

често дори с мисленето. Например поглеждам нещо и си казвам „а, това не го знам“, но не се сещаш, че преди и след него имаш подсказки, от които можеш да направиш извод. И малко сте изоставени в живота, ние въобще като общество имаме голям грях към децата си и като родители, и като учители, и въобще като общество на възрастни хора.

Как приемате учениците си, знаем, че Ви се доверяват за много неща?

Приемам ги като личности. Бях на едни семинар, където казаха, че трябва да се приемаме с всичките си мизерии, с всичките си минуси и плюсове, което разбира се не значи, че не трябва да работим усилено. Най-важното е, че за нас всички, вие сте отделни хора, които ние само си мечтаем да направим малко по-добри, малко по-мислещи, малко по-знаещи, малко по-можещи, не сте някаква паралелка или някакъв клас.

А вие доверявате ли се на учениците си?

Абсолютно, аз имам физическа непоносимост към лъжите и винаги подхождам към хората така, както смятам, че и те би трябвало да си държат. Има една философия „каквото повикало, такова се

обадило“, както се държат отсреща и ти така отговаряш - аз съм в обратната посока.

Кое най-много харесвате в професията си?

В професията си харесвам всичко, защото тя е и едно предизвикателство - да пребориш някакви хора и да ги научиш на някои неща, абсолютно е рицарска длъжност. Не харесвам политиката на МОН, не харесвам реформите, защото те са повече на думи, разбира се има и плюсове. Не харесвам и голяма част от реформите и бумажината, която твърдят, че намалява, но не е намаляла, така че тука не мога да дам еднозначен отговор, че всичко е лошо или всичко е добро, но от професията си харесвам ежедневната работа в клас с децата.

Кое е нещото което най-много Ви вдъхновява?

Смятам, че трябва да се стремим да имаме ежедневни вдъхновения, те може да са някакви дребни неща, но трябва да имаме сетива, за да ги откриваме.

ГОСПОЖА ДЕСИСЛАВА ПЕТРОВА

Откога работите в нашето училище?

В училището работя от 2008 година, което ще рече, вече 13 години съм част от този екип.

Как решихте да станете учител, беше ли планирано?

Ами, не! Даже напротив, всъщност когато учих в университета славянска филология, учителската правоспособност не се получаваше автоматично и трябваше да се запише един допълнителен курс, след който вече получавахме документ, който ни дава право да работим като учители. Аз не го бях записала и майка ми, когато разбра, започна много сериозна агитация да го запиша, а аз категорично отказвах и смятах, че всичко друго на този свят бих работила, но не и учител, защото това е ужасно. Тя продължи и аз някак се навих, с абсолютната убеденост, че аз това нещо никога няма да го работя. И когато завърших, всъщност беше доста кризисно време, много безпарично и трябваше много спешно и много бързо да си намеря работа. Когато си подадох документите в бюрото по труда се оказа, че има свободни места за учители и че аз както не исках да ставам учител, така по неволя ми се наложи, непосредствено след като бях завършила Софийския университет, даже още не ми бяха дали дипломата, отидох да кандидатствам с уверение. И когато започнах ми беше много странно, защото трябваше да преподавам на един 5-ти клас, а аз не знам колко са големи тези деца и те тичат около мен и не разбирам кой е 4-ти клас, кой е 5-ти, кой е 6-ти, кой е моят клас, въобще беше много шантаво, обаче ми

хареса. Първо работих в едно училище в което изкарах 2 години, но там ми беше много разочароващо управлението на училището и реших да се махна завинаги от тази образователна система. Опитах да работя в едно издателство, но пък изскочи от другаде учителско място в частно училище и аз приех и когато се върнах, така да се каже, към тази професия ясно си дадох сметка, че това си е моето нещо. Имах и един период, може би преди 2-3 години, в който обмислях някаква промяна и то не просто да сменя училището, а направо да се махна от цялата система, защото много неща не ми харесват, но седнах, мислих, писах си плючета и минуси и се оказа, че аз всъщност не искам да работя нищо друго, защото си обичам работата. Така всъщност аз, по неволя станала учител, разбрах, че точно това си е моето и въобще не съжалявам.

Как Ви хрумна идеята да съчетаете литературата с музиката?

Ами, аз по принцип съм меломан, почти непрекъснато слушам музика, въщи непрекъснато звучи, обичам да ходя по концерти, да слушам музика на живо и аз като госпожа Мария Николова, когато слушам песни, особено ако те са на български, винаги по някакъв начин търся общото, по какъв начин бих могла да го използвам в час и как да покажа и друга музика на децата, защото подрастващите слушат много еднотипна музика, а всъщност тя е една вселена, никога не можеш да изслушаш всичко и винаги можеш да откриеш нови неща. Това всъщност ме наведе на тази мисъл, че

могат да се направят паралели между определени песни и определени стихотворения и романи. Така реших, че би било полезно две любими мои неща - литературата и музиката, да се съчетават от време на време. Не го правя постоянно, защото не остава много време, но когато има възможност правя такива експерименти.

Какви други сравнения сте правили, освен най-известното Ви - между творбите на Димчо Дебелянов и Ози Озбърн?

Правила съм, когато по старата програма учениците в 10 клас учеха „Хамлет“ на Шекспир, има една песен на „Щурците“ със същото име (<https://youtu.be/Pvtfimz06Mw>). Няма нищо общо, разбира се, но им я пусках, коментирахме я, коментирахме и трагедията и търсеха допирните точки. Намираха такива, което е наистина уникално, защото песента е продукт на 20-ти век и отразява ежедневието на един обикновен човек, но също съм го правила и когато съм преподавала „Пътешествията на Гъливер“ - отново една песен на „Щурците“, в която се споменават и Дон Кихот, и Робинзон, и Гъливер (<https://youtu.be/Uox05XRUKX8>). Също, когато съм преподавала „Дон Кихот“, има една песен – „Безсъние“ на Чочо Владовски (<https://youtu.be/xX11WsskwUc>), в която се пее „А Дон Кихот прегърнал здраво чашата във кръчмата спореше със неверници, които го закачаха от масите, че днес дори в музея няма мелници.“ и много сме коментирали точно този припев на песента, с фигурата на Дон Кихот и неговата прословута битка с мелниците. Доста пъти ми се е случвало да правя, това с Димчо Дебелянов и Ози Озбърн (<https://youtu.be/K0siYUjv9UM>) беше просто началото, просто ми хрумна и реших да го направя, но те като че ли нямаха толкова общо, докато после, когато видях, че става

и че на децата им харесва, започнах да им правя такива по - достъпни сравнения.

Каква беше реакцията на учениците, когато се изправиха пред предизвикателството да сравнят българския поет с рок легенда? Как го приеха?

Това беше преди много години, когато Ози Озбърн беше все още известен сред учениците, защото сега много малко от тях изобщо са чували неговото име, но имаше и тогава хора, които не знаеха за него. Бяха разделени на групи и трябваше да представят неговата биография и биографията на Димчо Дебелянов, който е любимец на българската четяща публика, защото той е лиричен, нежен, известен поет и между тях нямаше нищо общо. Учениците направиха разграничаването на едно много литературно ниво - изразни средства, музика, текст, фигура на автора, лирически герои.

Бяха много изумени, когато едната група представи биографията на Ози, защото те бяха тази част, която не беше запозната детайлно с него и бяха в лек шок от това, че аз сравнявам този скандален тип с нашия Димчо Дебелянов, но беше много интересно и много се запалиха. В следствие на точно този урок, едно момче до ден днешен е най-лудият фен на Ози, който аз познавам, а всъщност той беше от тези хора, които никога не бяха чували дори името му. Донесе ми оригинално перце от концерт, което е хванал, като подарък, с благодарност, че съм му показала тази музика, която той е нямало да чуе иначе никъде, а всъщност тя се е превърнала в любимата му музика, тъй че в един човек следа да оставиш, пак е нещо, не си си загубил времето.

Каква беше главната Ви цел, какво очаквахте да постигнете с това ваше сравнение и постигнахте ли го?

Да, исках да разбера, че за изкуството няма граници, за изкуството няма време, няма националност и че трябва да бъдем отворени към нови предизвикателства, колкото и странни да са те, колкото и шокиращи да са. Просто човек трябва да е готов да отговаря на предизвикателства, казах на учениците - това е едно предизвикателство и за мен, и за вас, нека се опитаме да минем през него, пък да видим какво ще стане и всъщност исках да ги науча да са смели, да предприемат неща, да не минават по отъпканата пътечка, да завият малко встрани, да прекарат през храсталците пътче, по което да минат в дивото, да влязат в непознатото, защото това е което ни изгражда като хора, ако вървим само по отъпканите пътеки няма да се създават изобретения, няма да се създава изкуство, няма животът да е толкова шарен, а всъщност той е едно огромно предизвикателство всеки ден и

това ми беше целта. Постигнах я, даже бях изненадана от това колко сериозно те се отнесоха и с какво желание участваха в това нещо, наистина приятно изненадана. Целта беше постигната, пък даже и надхвърлена.

Вие сте учител по български език – мениджър на рок група, как се стигна дотам?

Това ми е най-любимата история на живота, стигна се пак абсолютно случайно, защото точно бях започнала да работя в 32-ро, когато моята много добра приятелка Илиана Траянова, по музика, ми каза, че в училище има рок група. Едни момчета от 9-ти клас се събират, свирят, а тя знае, че това е моята страст и ми предложили да отидем, да ги чуем. Запознах се с тях и се оказа, че това са едни много нахъсани, много готини хлапета, които все още не можеха да свирят толкова добре, но пък желанието им беше огромно и видяхме толкова много старание, толкова много отдаденост в тях, че решихме да им помагаме. Така започнахме да им ходим на репетициите, тя да им дава съвети, защото те пишеха и свои песни, докато в един момент госпожа Траянова лека-полека започна да разрежда посещенията си, но за сметка на това аз започнах да не изпускам репетиции и това беше началото на нашето сближаване.

През лятната ваканция се разпръснахме, но в 10 клас те се върнаха толкова нахъсани, всеки си беше наумил какви песни да

правят и тогава бе най-преломната точка, когато станаме наистина като едно семейство. Един ден Додо (Николаос Цитиридис) дойде и ми каза „Госпожо, ние решихме Вие да сте ни мениджър, не Ви питаме, защото не можете да откажете, нали сте съгласни?“ - попитах какво се изисква от мен и те ми казаха, че трябва да ходя по клубове и да им уреждам концерти. Нито познавам хора собственици на клубове, нито знам клубове, обаче се съгласих. Имаше един клуб, казваше се „Angel Heart“, много близо до училище и там беше първият концерт, който уредих на момчетата, това беше първият хонорар, който те взеха от свирене – изкараха 150 лв., което беше направо чудо. След това вече не можеше да свирят само на едно място, започнах да ходя по други клубове, да се запознавам с хора, да уреждам концерти, запознах се с други групи покрай момчетата и така си станаха работите по един много естествен път.

В 12-ти клас те спряха да свирят, защото Додо реши да става журналист и нямаше време да свири, след това си взеха друг барабанист, после вокала завърши, опитаха се да го сменят, но някак когато не са в първоначалния състав не се получиха много добре нещата, но пък си останахме един много тесен приятелски кръг, в който и до ден днешен всички все още сме си заедно и сме си все така близки. Това се шегуваме с тях, че „Reckoning“, така им се казваше групата, не просъществува като рок банда,

но се превърна в семеен и приятелски кръг. Много ми даде това, защото всъщност покрай тях се запознах с много хора, повечето от които музиканти и това пък ми отвори още хоризонти, още музика да слушам, още хора да познавам, на още концерти да ходя и някак ме потопи в едни среди, в които се чувствам страшно добре и това много ме зарежда за работата ми, защото тя е много емоционално изхажяваща и трябва човек да има някакво зареждане на батериите, а това е моето.

Кога и по какъв начин се запалихте по рока?

С това съм закърмена, родителите ми бяха рокаджии, аз от малка слушам това, имах разбира се като тийнейджър период, в който слушах диско, Мадона, Modern Talking, по едно време бях запалена по Майкъл Джексън, но това бяха такива много кратки периоди, точно когато те тресне пубертета да си анти на родителите ти. След това от 8-ми клас нататък, когато влязох в Испанската гимназия - там 90 % от хората слушаха такава музика и си се върнах към корените, така да се каже и си започнах вече сериозно да слушам такава музика, така се обличах и това си продължава и до ден днешен. Пък и самата музика ми харесва, това че се изпълнява на живо, има заряд, доста е енергична, обичам да има жица, да има китара, да е силна. Текстове също са много смислени, голяма част от тях са на социална тематика, разбира се има прекрасни любовни балади, но просто е една стойностна музика, която е вечен бунт към всичките тези негативни фактори в обществото, които за съжаление не са се променили в последните 100 години. Ето затова я харесвам.

Какво според Вас липсва на образованието днес? От какво се нуждаят децата?

От време, от повече практически часове - това е един от най-големите недостатъци на нашата образователна система, че от малки децата се учат да възпроизвеждат чужди текстове, да научават една готова информация, а не да стигнат до знанията посредством опит и практика и това за мен е основна грешка, която разчитах след тази „реформа“ да се оправи. На децата им липсва умението да мислят самостоятелно, да правят логически връзки и съответно това да ги води до някакъв личен успех, защото ние се опитваме да работим в тази посока, но едно дете, когато 16 години и е карано да учи едни уроци и да ги разказва, и да възпроизвежда чужд текст, а не е научено само да твори и да изразява себе си, става много трудно след това и затова и резултатите не са такива, каквито трябва да бъдат. Липсва уважение между учениците, между ученици и учители, не напълно разбира се, но въобще не е това, което трябва да бъде. Има толкова много излишна информация, с която ние трябва да напълним вашите глави, което също е голяма грешка, липсва това информацията да бъде по-малка, по-ясно поднесена, по-важна, което да отстъпи време за упражнения, за групови занимания.

Какво всъщност са учениците за Вас, как ги приемате? Знаем, че Ви се доверяват за всичко, дори понякога и за домашните си по математика.

Да, ами и аз като госпожа Николова ги приемам, като индивидуалности, като личности, като хора със своите недостатъци, със своите плюсове, със своите минуси, по никакъв начин не мога да говоря за класове, за номера и т.н. Вие сте хора с вашата си емоционалност, с вашите си проблеми, с които ние често пъти дори не сме наясно и съответно реагираме не много добре спрямо вас, но да, доверявам им се и съответно мисля, че съм

спечелила и тяхното доверие, защото когато получаваш едно човешко отношение, то винаги се връща, защото в крайна сметка вие сте все още млади, даже малки и имате сетивата да усетите кога един човек наистина е добронамерен и се отнася с любов към вас, дори когато ви пише 2-ки или забележки и кога просто идва да си свърши работата, да му мине деня и да се прибере. Всеки трябва да получава уважение и подкрепа и това да бъдат оценени неговите индивидуални възможности и способности, по този начин възприемам децата.

Кое е любимото Ви нещо в учителската професия?

Най-любимото ми нещо е да съм в час, да си преподавам произведенията, да ги коментирам с децата, да разсъждаваме по различни теми, да има някакъв вид провокация, да откривате себе си, да откривате света, да виждам как това се случва пред очите ми, да виждам как растете, как ставате все по-зрели, все по-добри - това ми е най-любимото нещо. Всичко друго не го възприемам като част от професията, това което госпожа Николова каза с бумажината, това е което ме убива, това просто е нещо, което буквално може да ме откаже от професията, но засега още няма тази сила. Има много, много излишна бумажина, което отнема от нашето време, което време ние можем да използваме, за да измислим и да ви приготвим някакви по-интересни занимания в часовете, което мен много ме дразни, наистина ме дразни, но наистина това, което най-много ми доставя удоволствие са самите часове.

Какво най-много Ви вдъхновява?

Тук аз имам ясен и точен отговор - природата е това, което най-много ме вдъхновява, като под природа имам

предвид абсолютно всичко, първо морето ми е най-голямата любов в живота, освен това планини, птички, пчелички, цветенца, тревички, това което ни заобикаля в градската среда е твърде сухо, сиво и някакси мрачно, но и в тази градска среда има цветенца, между блоковете, има тревички, има кученца, има котенца, има едно прекрасно небе, едно хубаво слънце и

тези неща са, които най-много ме вдъхновяват. И доброто в хората - като видя някакъв мъничък жест от страна на човек към друг човек, към животинче, към дете, това дълбоко ме трогва, просто това са нещата, които най-много ме вдъхновяват и ми връщат вярата в това, че не всичко е загубено в нашия свят, има надежда, има любов все още.

Интервютата взеха: Ивена Димитрова, Рая Симеонова, Теодора Вербовска – 10-ти „Е“ клас

ТВОРЧЕСКИ ПОРТРЕТ: ГЕОРГИ СЛАВОВ

ПАНДЕМИЯТА И ПИСАНИЕТО

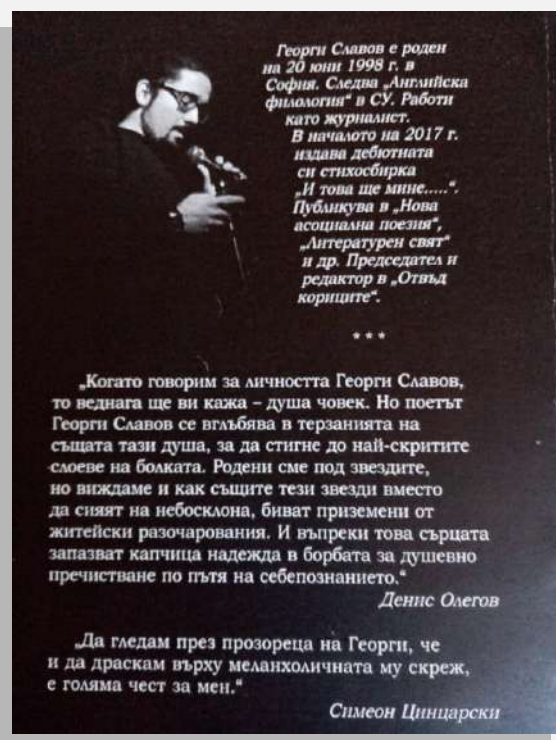
Въпреки че и двете думи започват с буквата „П“, както впрочем и доста други думи в българския език, между тях няма никаква връзка, която да не е екстраполирана от други обекти. Искам да кажа, че ако си пандемичен, то не си задължително писач, следователно ако си писателен, то не си задължително част от пандемията, поне не от коронавируса.

По време на заразата, която вече трае повече от година, COVID-19 заразата, разбира се, другите си продължават, донаписах и довърших, впоследствие и отпечатах, третата си поетична книга „Човек е сам и човек е само“. Това щеше да се случи и без пандемията, но поради нея сега е част от историята на книжното тяло. Моето скромно мнение е, че текстът е единствено текст, когато не зависи от нещо. Това най-вероятно води до извод, че текстът не съществува, но пък никой не може да докаже обратното.

По време на пандемията човек, който съществува, а не използва нещо материално единствено, изпада пред известни затруднения – съществуващият няма проблеми със скуката, защото знае, че никога няма да прочете каквото желае, но пък има проблем, който се изразява в имането на повече свободно време, а това означава, че не му стига свободното време. Сега ще обясня – пандемията доведе до много изменения на битово и архибитово ниво, комуникацията стана ценна разменна монета, дяволите в главите на хората се събудиха, не че преди спяха, човек се озовава в самотното битие, но наистина сам, непоколебимо сам, ежедневието и неговата неприятна повтаряемост изпъкват, нуждите на тялото също. Свободното време е жертва на инфлацията на полезните емоции. Тук идва поезията, по-точно изкуството. Изкуството е триумфът на

всичко хубаво над капитализма, понякога обаче, не винаги. Не е материално, не е докосваемо в есенцията си, не е продаваемо като компютърен специалист, като цяло е по-безсмислено от другите безсмислени работи, които случваме и ни се случват. Но това го прави единственото възможно спасение за човечеството, особено когато метафизичната му немощ изпъква.

Писането не е самостоятелен акт обаче, затова пандемията не го ражда, въпреки че се създава само за създателя си. Писането е някакъв инстинкт, автотерапия, както казва Фройд, нужда да бъдеш изразен чрез себе си. С това свършва писането, нататък е маркетингът. От това не разбирам. Издаването на книги в пандемична обстановка е важно, но е било важно и преди. Четенето на тези издадени книги не е важно, защото не е стоически обосновано.

Структурализмът и закостенялата йерархия на културата създава сфера, в която да пишеш означава да бъдеш четен. Нищо общо. Заслужава размисъл тази мисъл.

Пандемията успя да ни насочи, волево или не, и към въпросите, които никога не успя да разреши, както е казал поетът. Човек беше много висок, но със заразата поклекна малко. Естествено е когато си роден, да те боли. Не е естествено да не се опитваш да бъдеш по-малко неприятен и следователно повече добър от сега за след малко. Защото днешният ден показва едно – сега е трудно, ще става по-трудно, но трудно често в живота е контекстуален синоним на интересно.

*Поздрави,
Георги Славов.*

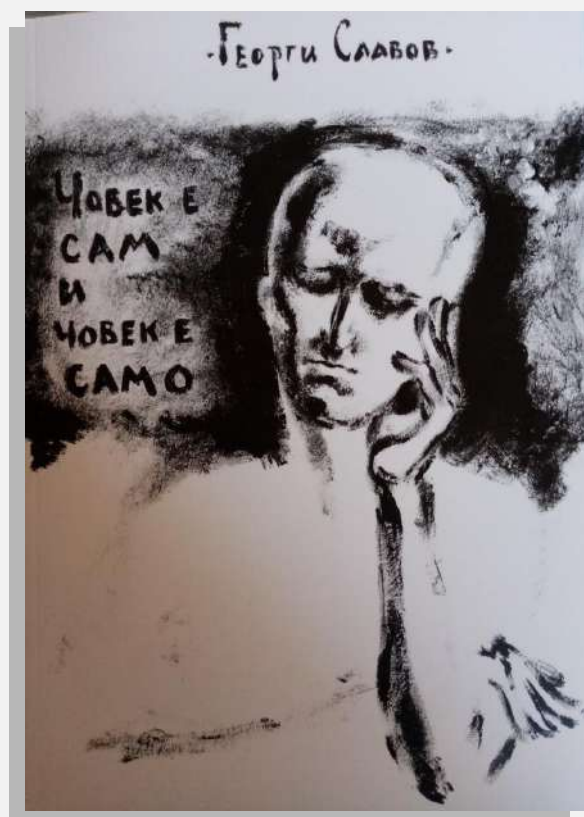
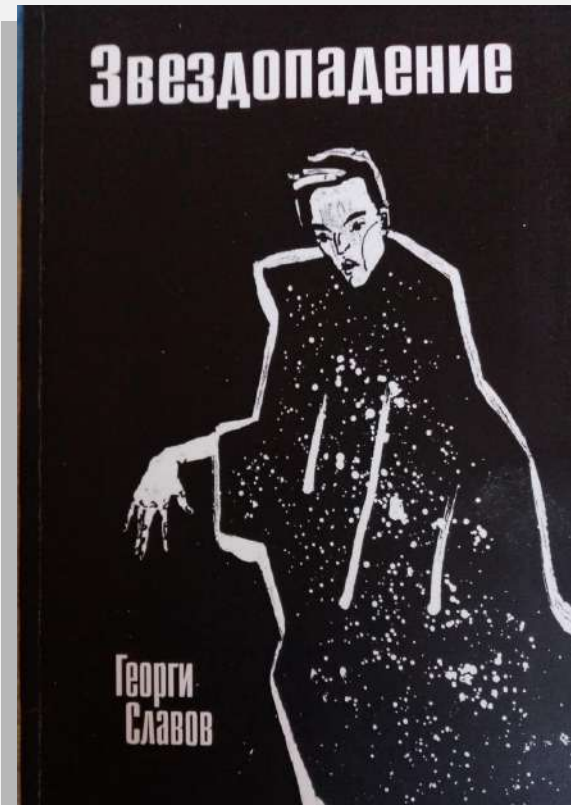
Необходимо пояснение: преди две години, работейки по проект, свързан с учениците-посланици на 32-ро с д-р Диляна Филипова организирахме семинар, на който поканихме вече завършили училището млади хора, които имат издадени книги.

Сред гостите ни беше и Георги Славов. Не се познавах с него, ала останах впечатлен от стихосбирката му „Звездипадение“ (2018 г.). Първата му стихосбирка е „И това ще мине“ (2017). Точно по времето на „лок даун 1“ Георги обаче подготвя ръкописа на третата си поетическа книга, която има своята реализация през настоящата 2021-ва. Приветствах го в социалната мрежа с появата на книжката му и той предложи да се видим на по кафе близо до Софийския университет, където следваше специалността Английска филология, която междувременно завърши успешно. Радостно е когато в тягостна обстановка, във време на отчаяние и несигурност един млад човек показва изхода: писането, творчеството – то така е познато! Точно същата рецепта изнамира преди близо хилядолетие и онзи, чийто смях определяме като хуманистичен – Бокачо и обемното, ала така забавно и жизнеутвърждаващо четиво „Декамерон“. Позабравихме, че изкуството има именно тази роля – жизнеутвърждаваща! Винаги това е било оазисът за човешкия род. Само чрез словото, музиката, танца, ритуала той е и успявал да оцелее. Вероятно като реплика на изолацията Георги Славов предлага едно сложно заглавие: „Човек е сам и човек и само“. Като същинското послание на книгата е опозиция на тезата – човек има нужда от друг човек, самотата дотежава в един момент. Освен това ние, хората, не сме богове, а само човеци, т.е. има неща, независещи от нас (вируси, метеорология, смърт, живот) и затова дните, в които живеем, дните, които са ни отредени или дарени – да изпълним със смисъл, с красота, с творчество. Апропо идея, близка до веруюто на класика в нашата литература от втората половина на миналото столетие - Александър Геров.

Докато четях "Звездопадение" си мислех как така млад поет има този усет към елегията. Красива болка има в тая поезия. Някак събира акорди от Ботев (жетварката), Далчев (афористичното за човека), Вапцаров, Смирненски, Лилиев, Борис Христов и преплита с пасажии от Езра Паунд (познат само на естети и днес), Рембо, Елиът... Много интересна книга. Сафо, също присъства се сещам интонационно. Дебелянов, разбира се (този поет присъства осезателно и в „Човек е сам и човек е само“). Хубав полилог се оформя. Разчитам и Александър Геров по отношение на смъртта. Попадна ми и едно интервю с него и Олег Денисов (редактор и на „Човек е сам...“). Разсъжденията ми преминаха в щастливата констатация: както преди стотина години е имало кръгове поетични и естетически, виждам с радост, че и сега има.

Поклон!

ПМ☺

ТВОРЧЕСКИ ДЕБЮТ В ПРОЗАТА: МИХАЕЛА БОЧЕВА

На същото представяне, подето от д-р Д. Филипова преди 2 години своят дебют направи и Михаела Бочева със стихосбирката си „Чуплив вятър“. След успешното си дипломиране в 32-ро СУИЧЕ Мишето (нека ми прости, че така я наричам!) издаде своята новела „Сицилиански лимон“. Тази своя обемиста творба (малко над 120 страници е изданието на Издателска къща МАК) тя успя да разпространи чрез утвърдените книжарници на „Сиела“ и..., което си е безспорен успех. Първоначалния вариант на текста имах удоволствието да прочета във времето на първия локдаун. С много възторг от срещата с тази творба написах на авторката, че задължително трябва да потърси издателска реализация.

ПМ ☺

РАДИЧКОВ – СЕМИНАР

В края на месец юни д-р Д. Филипова реализира по великолепен начин своя проект, посветен на драматургията на големия наш писател Йордан Радичков. Разбира се, инициативата беше планирана преди настъпването на пандемията, която връхлитайки с пълна сила изцяло промени живота и творческите планове и концепции. Заживяхме онлайн. Така и реално се случи самият проект – онлайн. Ала енергията, емоционалността, действието беше завладяващо като сякаш се случваше тук и сега в класната стая, а не пред монитора.

Учениците: Алекс, Ани.... завършилите вече Цветина Йотова и Елица Николова (студентки в момента) се справиха блестящо. Д-р Д. Филипова покани д-р Илвие Конедарева, Петър Михайлов (пищещ тия редове), господин Йордан Йорданов (старши учител по география), господин Александър Митев – учител по музика, госпожа Ирина Андонова (старши учител по химия и физика, докторант към СУ). Съжалявам, че инициативата мина онлайн, наистина събитието трябваше да бъде видяно и от колегията, и от повече ученици!

МАРШ НА 32. СУИЧЕ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Деца на родната просвета,
поели своя светъл път,
в душите ни звучи и свети
на Климент Охридски зовът.

Да носиш неговото слово
и неговия образ свет ний
в дни хубави и в дни сурови
като учителски завет.

Наследството му величаво
с младежки порив и подем
на бъдещето за прослава,
Българийо, ще предадем.

Деца на родната просвета,
виждаме през всеки час
как сведени са плодовете
на утрешните дни над нас.

Вътьо Раковски

ТВОРЧЕСКИ ЕКИП:

- Ⓜ **Господин Петър Михайлов** – Имам честта и удоволствието да съм в 32-ро училище от ноември 2015-а. Предимно в гимназиален етап водя часовете по български език и литература. В момента съм класен ръководител на един чудесен клас - 10.Е. Занимавам се със списването на вестника вече няколко години и съм радостен и благодарен, че инициативата пак дойде от учениците - Теди, Ади, Дени, Ния, Ани, Ивена, Рая... По предложение на изцяло новия екип е обновена и визията на "Лобо ми е", за което сърдечно благодаря!
- Ⓜ **Теодора Вербовска 10. Е.** - рисувам, снимам, уча дизайн и се занимавам с всякакъв вид приложни изкуства. Обичам да чета българска литература, но не се ограничавам само с нея.
- Ⓜ **Ивена Димитрова 10. Е.** - обичам да пиша стихотворения, разкази, да измислям сюжети на филми и да снимам. Когато порастна искам да се занимавам с кино режисура. Също така обичам да чета всякаква литература.
- Ⓜ **Рая Симеонова 10. Е.** – обичам да свиря на музикални инструменти, ценител съм музиката, книгите и всякакъв вид изкуство.
- Ⓜ **Аделина Петкова 10. Е.** - меломан съм по природа, свиря на пиано и на барабани, занимавам се с актьорско майсторство и като цяло съм човек на изкуството.
- Ⓜ **Деница Вълева 9. А.** – чета и пиша, играя видеоигри и обичам да изработвам всякакви неща.

Училищен вестник на 32. СУИЧЕ "Св. Кл. Охридски", свързан изцяло с живота, който протича на тази територия. Редакционна колегия: Теодора Вербовска, Ивена Димитрова, Рая Симеонова, Аделина Петкова, Деница Вълева, ученици от десети клас и г-н Петър Михайлов (учител по БЕЛ). Броят е приключен на 31. 10. 2021г. Главен редактор на брой 1(7) е: Теодора Вербовска.